

СТРУКТУРА І ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПОКАЗНИКІВ ТАКТИЧНИХ ДІЙ В НАПАДІ ГАНДБОЛІСТІВ 16-17 РОКІВ

Валерій МЕЛЬНИК

Львівський державний інститут фізичної культури

Постановка проблеми. Рівень сучасного гандболу змушує розглядати тактичну майстерність як вирішальний фактор досягнення високих спортивних результатів [5].

Намагання досягнути надійності дій гравців при зростанні інтенсивності діяльності гандболістів, своєчасності й правильності їх реакції на ситуації, що виникають, швидкості оцінки сприйняття інформації, вибору і точності прийнятого рішення змушує тренерів і спортсменів приділяти багато зусиль на оволодінню найбільш активними діями в нападі і захисті [4].

Сучасний рівень знань в спорті не тільки розширив запас наших уявлень про взаємозв'язок всіх сторін підготовки окремих гандболістів і команд, але й значно заглибив їх [4].

У зв'язку із внесенням змін до правил, з 1997 по 2000 рік відбулися зміни в спрямованості тактичних дій команд, що недостатньо висвітлено у доступній науково-методичній літературі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дані науково-методичної літератури та інформаційний пошук вказують на розробку питання аналізу тактичних дій змагальної діяльності [Базильчук О. В. (2002), Циганок В. І. (2000), Ігнат'єва І. (1996), Агаєв Г. А. (1991)]. Однак вони стосуються питань щодо тактичної підготовленості чоловічих і жіночих команд високої кваліфікації [2; 6], а не команд такими що не враховують внесених змін до правил в період з 1997 по 2000 роки. За твердженням М. В. Малихіна і Б. В. Двоєглозова тактична підготовка є фактором, який лімітує адаптацію юних гандболістів в командах високої кваліфікації. Також в доступній нам літературі не були знайдені матеріали, щодо взаємозв'язку між виконанням атакуючих дій та місцем зайнятим на змаганнях.

Метою нашого дослідження було визначення основних взаємозв'язків між компонентами тактичних дій в нападі і результатом змагальної діяльності гандболістів 16-17 років.

Мета нашого дослідження конкретизувалася в наступних завданнях:

- 1) визначити структуру показників командних тактичних дій гандболістів 16-17 років які перемогли, програли і зіграли в нічию у матчі;
- 2) визначити взаємозв'язок між показниками тактичних дій гандболістів 16-17 років, і результатом виступу команд на турнірі.

Організація дослідження. Структура показників командних тактичних дій гандболістів 16-17 років вивчалась за допомогою відеозаписів ігор найсильніших команд України, Молдови та республіки Білорусь під час проведення міжнародного турніру з гандболу пам'яті почесного майстра спорту Володимира Богатикова, який проходив 2-8 лютого 2005 року на базі Броварського вищого училища фізичної культури.

Було проаналізовано 22 гри за участі гандболістів 16-17 років, під час яких

визначалися кількісні показники атакуючої діяльності у 17 компонентах: загальна кількість атак, загальна кількість голів, кількість проривів, кількість голів після проривів, кількість відривів, кількість голів після відривів, кількість позиційних атак, кількість голів після позиційних атак, кількість 7-метрових кидків, кількість голів після 7-метрових кидків, кількість кидків з лінії, кількість голів з лінії, кількість кидків з країв, кількість голів з країв, кількість кидків з задньої лінії, кількість голів з задньої лінії, кількість помилок.

Обговорення отриманих результатів. Після проведення педагогічного спостереження за окремими компонентами змагальної діяльності гандболістів 16-17 років визначилися кількісні показники виконання командних тактичних дій командами, які здобули перемоги, зіграли у нічию і поступилися у матчі: кількість проведених атак за гру, кількість голів забитих за гру, кількість проривів за гру, кількість голів забитих після проривів за гру, кількість відривів проведених за гру, кількість голів забитих після відривів за гру, кількість позиційних атак проведених за гру, кількість голів після позиційних атак за гру. Як видно з рисунку 1, найбільшу загальну кількість атак в середньому за гру проводять команди, які програють – 63,4 атаки, при цьому найбільшу кількість голів забивають команди, які перемагають – 25,1 голи за гру. Також нами було визначена кількість виконання командних тактичних дій за їх видами та кількість голів, забитих при їх проведенні. Найбільшу кількість проривів за гру проводять команди, які здобувають перемоги – 11,1 проривів за гру і, відповідно, вони ж і забивають найбільшу кількість голів за гру – 6,6 голів. Теж саме спостерігається при аналізі виконання відривів. Але при аналізі позиційних атак видно, що найбільшу їх кількість проводять команди, які поступаються в матчах своїм суперникам – 53,7 атак, а найменше проводять команди, які перемагають – 42,8 атаки за гру. Аналіз реалізації позиційних атак свідчить, що найбільшу кількість голів за гру забивають команди, які програють – 14,4 голи, а найменше команди які закінчують матч у нічию – 13,7 голи.

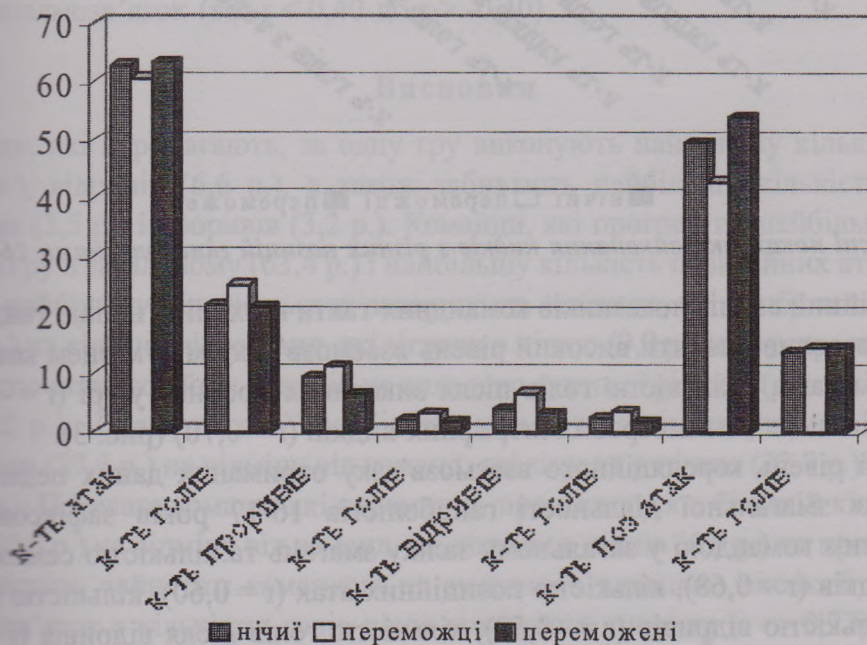

Рис. 1. Кількісні показники командних тактичних дій в нападі гандболістів 16-17 років та їх результативність

Також під час педагогічного спостереження було визначено кількість виконаних кидків з крайніх, лінійних позицій та задньої лінії командами гандболістів 16-17 років, які перемогли, програли і зіграли у нічию (див. рис. 2). Аналіз отриманих результатів свідчить, що найбільшу кількість семиметрових кидків проводять команди, які зіграли у нічию - 5,2 кидків, й вони ж найбільше забивають після виконання таких кидків - 3,7 голів. Це, на нашу думку, пояснюється тим, що під час гри двох рівних суперників йде вперта боротьба й суперники частіше порушують правила. Команди, які перемагають, виконують більшу кількість кидків із лінії - 14,8 кидків за гру, й також мають найкращий показник реалізації цих кидків - 10,8 голів за гру. Це свідчить про те, що сильніші команди можуть вдало проходити захист суперників і завершувати атаки з близької відстані. Те ж саме спостерігається при завершенні атак із крайніх позицій. Аналіз кидків із задньої лінії показує, що найбільше їх виконують команди, які програють - 27,6 кидків за гру, а щодо кількості голів забитих із задньої лінії, то тут відмінностей не спостерігається. Це пояснюється тим, що команди, які програють не можуть вдало пройти захист суперників і вони віддають перевагу кидкам із задньої лінії, а недостатній рівень технічної підготовки не дозволяє ефективно реалізовувати ці кидки.

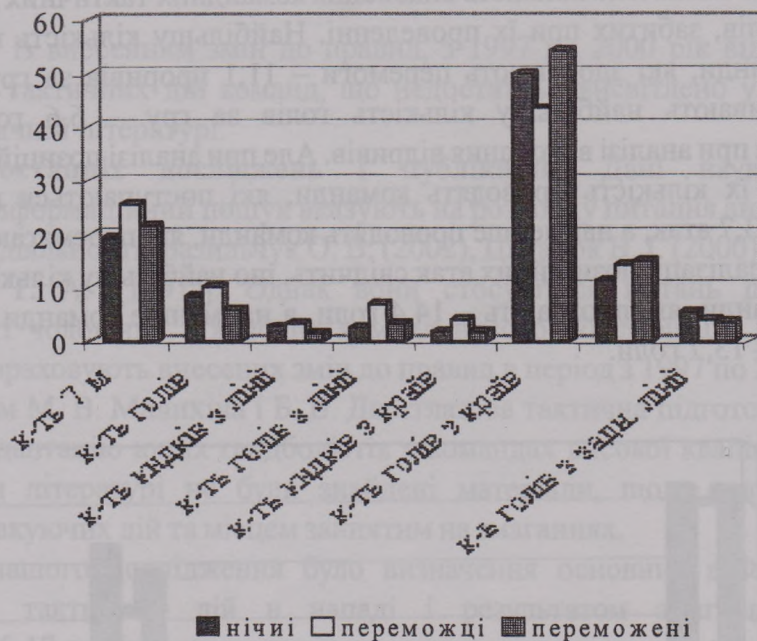

Рис. 2. Кількісні показники виконання кидків з різних позицій гандболістами 16-17 років

Кореляційний аналіз показників командних тактичних дій у нападі гандболістів 16-17 років дозволив виявити високий рівень взаємозв'язку між місцем команди, підсумками змагань, і кількістю голів після виконання прориву у грі ($r = -0,73$), та кількістю голів після семиметрових штрафних кидків ($r = 0,70$) (рис. 3).

Середній рівень кореляційного взаємозв'язку отриманих даних педагогічного спостереження змагальної діяльності гандболістів 16-17 років зафіксовано між місцем зайнятим командою у загальному заліку змагань та кількістю семиметрових штрафних кидків ($r = 0,68$), кількістю позиційних атак ($r = 0,60$), кількістю проривів ($r = -0,59$), кількістю відривів ($r = -0,58$), кількістю голів після відривів ($r = -0,58$), кількістю голів після позиційних атак ($r = 0,45$), кількістю голів з лінії ($r = -0,40$), кількістю кидків з країв ($r = -0,40$).

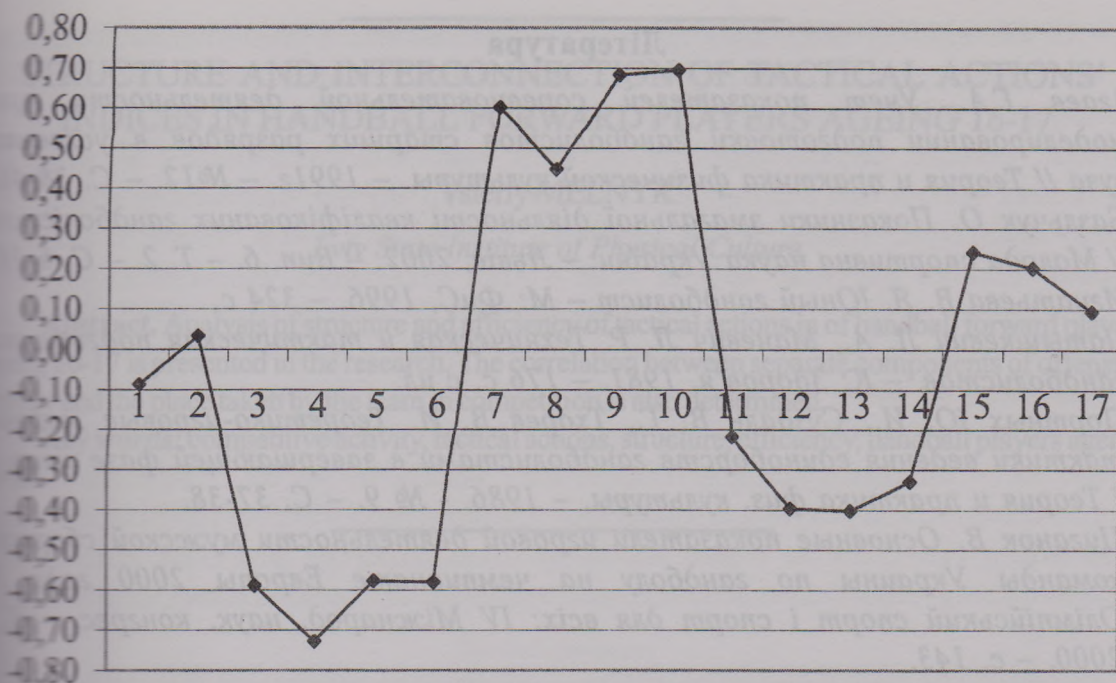

Рис. 3 Рівень кореляційного взаємозв'язку окремих атакуючих дій гандболістів 16-17 років

Примітка: 1 - загальна кількість атак; 2 - загальна кількість голів; 3 - кількість проривів; 4 - кількість голів після проривів; 5 - кількість відривів; 6 - кількість голів після відривів; 7 - кількість позиційних атак; 8 - кількість голів після позиційних атак; 9 - кількість семиметрових кидків; 10 - кількість голів після семиметрових кидків; 11 - кількість кидків з лінії; 12 - кількість голів з лінії; 13 - кількість кидків з країв; 14 - кількість голів з країв; 15 - кількість кидків з задньої лінії; 16 - кількість голів з задньої лінії; 17 - кількість помилок.

Між місцем команди на змаганнях та іншими компонентами – загальна кількість атак, загальна кількість голів, кількість кидків з лінії, кількість голів з країв, кількість голів з задньої лінії, кількість помилок – виявлено високий взаємозв'язок (від $r < 0,40$ до $r > -0,40$).

Висновки

Команди, які перемагають, за одну гру виконують найбільшу кількість проривів (11,1 р.), відривів (6,6 р.), а також забивають найбільшу кількість голів після відривів (3,5 р.) і проривів (3,2 р.). Команди, які програють, найбільше проводять часу за гру в загальному (63,4 р.) і найбільшу кількість позиційних атак (53,7 р.).

Найбільшу кількість атак завершують команди, які здобули перемогу в грі (14,3 р.) на відміну від команд, які зіграли в нічию (9,9 р.) чи програли (8,9 р.). Між кількістю атак з крайніх позицій не виявлено суттєвої різниці (відповідно 6,6 р., 6,4 р. і 6,2 р.). З задньої лінії найбільшу кількість атак завершують команди, які програли (27,6 р.) на відміну від команд, які зіграли в нічию (22,9 р.) чи перемогли (18,5 р.). Перевага команд, які перемогли, проявляється в більшій кількості голів з лінії (10,8 р.) на відміну від команд, які зіграли в нічию (6,9 р.) чи програли (6,7 р.).

Між місцем, зайнятим командою на змаганнях виявлено високий кореляційний взаємозв'язок з кількістю голів після виконання прориву ($r = -0,73$) та кількістю голів після семиметрових штрафних кидків ($r = 0,70$). Близьким до високого є взаємозв'язок з кількістю семиметрових штрафних кидків ($r = 0,68$).

Література

1. Агаев Г.А. Учет показателей соревновательной деятельности при моделировании подготовки гандболистов старших разрядов в условиях вуза // Теория и практика физической культуры. – 1991г. – №12. – С. 38-40.
2. Базльчук О. Показники змагальної діяльності кваліфікованих гандболісток // Молода спортивна наука України. – Львів, 2002. – Вип. 6. – Т. 2. – С. 6-10.
3. Игнатьева В. Я. Юный гандболист – М: ФиС, 1996. – 324 с.
4. Латышкевич Л. А., Маневич Л. Р. Техническая и тактическая подготовка гандболистов. – К: Здоров'я, 1981. – 176 с. с ил.
5. Портных Ю. И., Суздаль В. Г., Тхорев В. И. Теоретико-игровые модели тактики ведения единоборств гандболистами в завершающей фазе атак // Теория и практика физ. культуры. – 1986. – № 9. – С. 37-38.
6. Циганок В. Основные показатели игровой деятельности мужской сборной команды Украины по гандболу на чемпионате Европы 2000 года // Олімпійський спорт і спорт для всіх: IV Міжнарод. наук. конгрес. – К, 2000. – с. 143.

СТРУКТУРА І ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПОКАЗНИКІВ ТАКТИЧНИХ ДІЙ В НАПАДІ ГАНДБОЛІСТІВ 16-17 РОКІВ

Валерій МЕЛЬНИК

Львівський державний інститут фізичної культури

Анотація. В дослідженні представлений аналіз структури та ефективності тактичних дій в нападі гандболістів 16-17 років. Також визначений кореляційний взаємозв'язок між окремими компонентами атакуючої діяльності і місцем зайняття командою на змаганнях.

Ключові слова: змагальна діяльність, тактичні дії, структура, ефективність гандболісти 16-17 років.

СТРУКТУРА И ВЗАИМОСВЯЗЬ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ТАКТИЧЕСКИХ ДЕЙСТВИЙ В НАПАДЕНИИ ГАНДБОЛИСТОВ 16-17 ЛЕТ

Валерий МЕЛЬНИК

Львовский государственный институт физической культуры

Аннотация. В исследовании представлен анализ структуры и эффективности тактических действий в нападении гандболистов 16-17 лет. Также определена корреляционная взаимосвязь между отдельными компонентами атакующей деятельности и местом которое команда заняла на соревнованиях.

Ключевые слова: соревновательная деятельность, тактические действия, структура, эффективность, гандболисты 16-17 лет.

STRUCTURE AND INTERCONNECTION OF TACTICAL ACTIONS' INDICES IN HANDBALL FORWARD PLAYERS AGEING 16-17

Valeriy MELNYK

Lviv State Institute of Physical Culture

Abstract. Analysis of structure and efficiency of tactical actions in of handball forward players ageing 16-17 is presented in the research. The correlation between separate components of offensive activity and the place taken by the team in competition is also determined.

Key words: competitive activity, tactical actions, structure, efficiency, handball players ageing 16-17.

ШВИДКІСНО-СИЛОВА ПІДГОТОВКА У ПРОЦЕСІ ВДОСКОНАЛЕННЯ В ТЕХНІЦІ ЛЕГКОАТЛЕТИЧНИХ ВПРАВ

Михайло МИКІЧ, Галина ЧОРНЕНЬКА

Львівський державний інститут фізичної культури

Актуальність. Розвиток швидкісно-силових якостей займає чільне місце у тренувальному процесі легкоатлетів, особливо у видах легкої атлетики швидкісно-силового характеру.

У науково-методичній літературі, а також науково-дослідницьких роботах [1-5] досить широко розглядається лише процес їх розвитку. Багато тренерів та спортсменів задля підвищення рівня швидкісно-силового потенціалу, в процесі розвитку спеціальних швидкісно-силових якостей застосовують у тренувальних заняттях локальні вправи, у яких долається опір у межах 80% та більше від максимального навантаження з інтенсивністю 90% та вище.

Таким, використовуються різні вправи з опором, які дозволяють впливати на м'язи, що несуть основне навантаження в основній вправі при збереженні її специфічної структури. Розподіл таких вправ на групи є доцільним:

I-а група – вправи з доданням опору, величина якого вища від змагальної, через швидкість руху зменшується, але рівень прояву сили підвищується;

II-а група – вправи з доданням опору, величина якого менша від змагальної, а швидкість більша;

III-а група – вправи з доданням опору, величина якого рівна із змагальною, а швидкість рухів субмаксимальна та вища.

У процесі розвитку швидкісно-силових якостей вирішуються 2 завдання: підвищення швидкісно-силового потенціалу специфічних м'язових груп і підвищення швидкості його реалізації під час виконання основної вправи.